

Nr 20

Trafikutskottets betänkande i anledning av motion om förbud mot vissa typer av motortävlingar

I motionen 1971:965 av herrar Svanström (c) och Georg Pettersson i Örebro (c) har hemställts att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:ts begära åtgärder syftande till att i lag förbjuda motortävlingar av typ rally och liknande.

Över motionen har yttrande inhämtats från rikspolisstyrelsen, statens trafiksäkerhetsverk, Motororganisationernas Samarbetsdelegation, Kungliga Automobil Klubben (KAK), Motormännens Riksförbund (M) och Motorförarnas Helykterhetsförbund (MHF). Se bilaga till detta betänkande.

Utskottet

I rikspolisstyrelsens yttrande över motionen hänvisas till det "förslag till anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd till motortävlingar", som ingavs till Konungen den 1.7.1970. Förslaget har utarbetats av en arbetsgrupp – tillsatt efter Kungl. Maj:ts uppdrag den 15.6.1965 och bestående av representanter från rikspolisstyrelsen, dåvarande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, numera statens vägverk samt fr. o. m. 1.1.1968 även statens trafiksäkerhetsverk.

Arbetsgruppens förslag innefattar enligt styrelsen dels vissa ändringar och tillägg i vägtrafikförordningen och allmänna ordningsstadgan, dels ock omfattande anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd till motortävling. I förslaget talas bl. a. ingående om de brister som förekommer vid tävlingsarrangemang och som i enstaka fall lett till olyckor med personskada. Arbetsgruppen anser emellertid att olyckorna bör kunna motverkas med enhetliga och mer detaljerade föreskrifter från tillståndsmyndighetens sida. Förverkligandet av vissa av de intentioner som förslaget innehåller förutsätter fortlöpande uppföljning av utvecklingen i olika hänseenden inom motorsporten – t. ex. nya tävlingsformer – och ett fortlöpande samarbete mellan berörda centrala verk – rikspolisstyrelsen, trafiksäkerhetsverket och statens vägverk – samt tillståndsmyndigheterna och motorsportorganisationerna. I samband med att förslaget överlämnades till kommunikationsdepartementet förordades att ett sådant samarbetsorgan bildas. I avvaktan på Kungl. Maj:ts

Riksdagen 1971. 15 saml. Nr 20

ställningstagande till förslaget anser styrelsen att motionen inte bör föranleda någon åtgärd.

Remissinstanserna i övrigt har genomgående hänvisat till nämnda förslag till anvisningar. Ingen av dem har påkallat förbud för motortävlingar av det slag motionärerna yrkat. Trafiksäkerhetsverket har emellertid förklarat att det kommer att följa den fortsatta utvecklingen på området. Skulle det därvid visa sig att godtagbar säkerhet inte kan upprätthållas säger sig verket vara berett att omedelbart aktualisera frågan om förbud för denna typ av motortävlingar.

Ej heller utskottet har funnit sig berett att biträda motionärernas förbudsyrkande. Utskottet förutsätter dock att vederbörande myndigheter, i överensstämmelse med trafiksäkerhetsverkets uttalande med uppmärksamhet följer utvecklingen samt vidtar i anledning härav eventuellt erforderliga åtgärder.

De förut nämnda anvisningarna har enligt vad utskottet erfarit varit föremål för en ingående prövning inom Kungl. Maj:ts kansli. Deras genomförande torde i vissa delar kräva författningsändringar i bl. a. allmänna ordningsstadgan. Då härför krävs riksdagens medverkan kommer proposition i ämnet att avlämnas under höstriksdagen. Under hänvisning härtill och i avvaktan på Kungl. Maj:ts slutliga ställningstagande till förslagen i deras helhet finner utskottet motionen inte böra föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer följaktligen
att riksdagen avslår motionen 1971:965.

Stockholm den 14 oktober 1971

På trafikutskottets vägnar

SVEN MELLQVIST

Närvarande: herrar Mellqvist (s), Lindahl (s), Hjorth (s), Persson i Heden (c), Sellgren (fp), Rosqvist (s), Brundin (m), Lindberg (s), Håkansson (c), Magnusson i Kristinehamn (vpk), Karlsson i Malung (s), Torwald (c), Taube (fp), Clarkson (m), och Sundgren (s).

Yttranden över motionen 1971:965

Rikspolisstyrelsen (14.4.1971)

Motionärerna har i sin framställning yrkat på förbud mot tävlingar av "typ rally och liknande". Yrkandet kan omfatta ett flertal olika tävlingsformer. Enligt styrelsens uppfattning torde motionen avse rally, tillförlitlighets- och OT-specialtävlingar. I samtliga nämnda tävlingsformer är hastigheten på de s. k. specialsträckorna och i specialproven utslagsgivande för tävlingsresultatet. Banan är i dessa tävlingar på förhand känd samt i vissa avsnitt även utmärkt med pilar. Specialsträckorna är avstängda för annan trafik.

Rikspolisstyrelsen delar motionärernas åsikt, att tävlingar på väg, och i synnerhet ovanstående tävlingsformer, utgör en fara både för förare, publik och funktionärer. Trots de risker, som dessa tävlingar medför, speciellt om brister i arrangemangen förekommer, torde antalet inträffade olycksfall med dödlig utgång eller annan personskada kunna betecknas som lågt i förhållande till antalet arrangerade tävlingar.

Svenska bilsportförbundet har upprättat en sammanställning över olycksfall med personsador, som inträffat vid biltävlingar under åren 1966-1969 och anmälts till förbundet. Enligt denna var antalet vid OT-tävlingar och rallyn skadade personer och utbetalda försäkringsbelopp som följer.

År	Antal tävlingar	Tävlingsförare		Funktionärer	
		Antal skadade	Utbet försäkringsbelopp kr	Antal skadade	Utbet försäkringsbelopp kr
1966	386	4	1 277:-	2	1 540:-
1967	412	5	9 870:-	3	658:-
1968	336	10	2 871:-	4 ¹⁾	20 888:-
1969 ²⁾	437	5	3 092:-	2	291:-

1) Därav 1 dödsfall

2) T o m september

Ett av de största problemen för arrangörerna är att hålla publiken borta från tävlingssträckan. Effektiv avspärrning eller bevakning är svår och ofta omöjlig att åstadkomma, eftersom sträckan kan vara flera mil lång. Någon olycka på grund av att åskådare ej hunnit undan i tid utan kommit i vägen för tävlingsfordon är emellertid ej känd under senare år. Dock förekommer allvarliga tillbud, varför problemet måste ägnas fortlöpande uppmärksamhet från tillståndsmyndigheter och arrangörer.

Rikspolisstyrelsen vill i detta sammanhang hänvisa till det "förslag till anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd till motortävling",

som ingavs till Konungen den 1.7.1970, dnr 1-521-3125/65. Förslaget har utarbetats av en arbetsgrupp, tillsatt efter Kungl. Maj:ts uppdrag den 15.6.1965, bestående av representanter från rikspolisstyrelsen, dåvarande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen numera statens vägverk samt fr. o. m 1.1.1968 även statens trafiksäkerhetsverk.

Arbetsgruppens förslag innefattar dels vissa ändringar och tillägg i vägtrafikförordningen och allmänna ordningsstadgan, dels ock omfattande anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd till motortävling. I förslaget talas bl. a. ingående om de brister som förekommer vid tävlingsarrangemang och som i enstaka fall lett till olyckor med personskada. Arbetsgruppen anser emellertid att olyckorna bör kunna motverkas med enhetliga och mer detaljerade föreskrifter från tillståndsmyndighetens sida. Förverkligandet av vissa av de intentioner som förslaget innehåller förutsätter fortlöpande uppföljning av utvecklingen i olika hänsenden inom motorsporten - t. ex. nya tävlingsformer - samt ett fortlöpande samarbete mellan berörda centrala verk - rikspolisstyrelsen, trafiksäkerhetsverket och statens vägverk - samt tillståndsmyndigheterna och motorsportorganisationerna. I samband med att förslaget överlämnades till kommunikationsdepartementet förordades att ett sådant samarbetsorgan bildas.

I avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande till ovannämnda förslag synes motionen icke böra föranleda någon åtgärd.

Statens trafiksäkerhetsverk (15.4.1971)

En arbetsgrupp inom rikspolisstyrelsen med representanter för trafiksäkerhetsverket och statens vägverk har i mitten av 1970 lagt fram detaljerade förslag till anvisningar för länsstyrelsernas prövning av ärenden rörande tillstånd för motortävlingar på väg och inhägnade banor. I förslaget som numera även remissbehandlats hos berörda myndigheter och organisationer förordas en rad olika åtgärder för att öka säkerheten vid olika former av motortävlingar. Arbetsgruppen underströk dock i sitt förslag att den ej ansett det ligga inom ramen för utredningsuppdraget att ta ställning till frågan om motortävlingars berättigande. Det sägs emellertid i utredningen att trots de risker som kan vara förknippade med motortävlingar, i synnerhet om brister i arrangemangen förekommer, torde antalet inträffade olycksfall med dödlig utgång eller annan kroppsskada kunna betecknas som lågt i förhållande till det antal tävlingar som arrangerats.

Till Svenska bilsportförbundet är anslutna ca 300 motorklubbar med sammanlagt omkring 50 000 medlemmar. Även om man utgår från att endast hälften av dessa är aktiva och deltar i tävlingar av de slag som motionärerna avser, kan konstateras att intresset för denna sport är omfattande.

För biltävlingar av rallytyp, dvs. tillförlitlighetstävlingar eller rallyn gäller att hastigheten på de s. k. specialsträckorna eller vid de s. k. specialproven är utslagsgivande för tävlingsresultatet. Specialsträckor anordnas på mindre huvudsakligen enskilda vägar som under den tid tävling pågår är avlysta för all annan trafik. Mellan specialsträckorna finns s. k. transportsträckor där en oftast mycket låg medelhastighet gäller och där gällande trafikregler ovillkorligen måste iakttas. Bilarna som används vid rally- och tillförlitlighetstävlingar skall vara vederbörligen besiktigade och registrerade. Såväl tävlingsformer som säkerhetsbestämmelser för förare, funktionärer och fordon är i detalj reglerade genom tävlingsreglementen fastställda av Svenska bilsportförbundet. Tillstånd för att anordna tävling måste alltid inhämtas från vederbörande länsstyrelse.

Av uppgifter som redovisats av Svenska bilsportförbundet för perioden 1.1.1966–1.10.1969 framgår att vid sammanlagt 1 571 tävlingar under denna tid inträffade en svår olycka, varvid en funktionär dödades och en skadades allvarligt. I övrigt erhöll under dessa tävlingar sammanlagt 24 förare, 9 funktionärer och 4 åskådare skador dock i flertalet fall endast av lindrig art.

Som tidigare nämnts föreligger förslag till olika åtgärder för att öka säkerheten vid motortävlingar. Enligt verkets uppfattning bör man i första hand pröva dessa åtgärder och de ytterligare insatser som kan göras från Svenska bilsportförbundet och de olika arrangerande föreningarnas sida för att ytterligare minska riskerna för olyckor. Verket vill därför för närvarande inte påkalla något förbud för rally- och tillförlitlighetstävlingar. Verket kommer emellertid att följa den fortsatta utvecklingen på området. Skulle det därvid visa sig att godtagbar säkerhet inte kan upprätthållas är verket berett att omedelbart aktualisera frågan om förbud för denna typ av motortävlingar.

Motororganisationernas samarbetsdelegation (20.4.1971)

Genom remiss den 23.2.1971 har Riksdagens Trafikutskott hemställt om Motororganisationernas Samarbetsdelegation (MSD) yttrande över motion nr 965 om förbud mot vissa typer av motortävlingar. MSD:s tre representanter, KAK, M och MHF, bedriver var för sig olika former av motortävlingar, varför organisationerna beslutat att också var för sig besvara remissen.

Kungliga Automobil Klubben (7.5.1971)

Rikspolisstyrelsen har i förslag till anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd för motortävlingar – och som KAK avgivit yttrande över – i en stort upplagd undersökning penetrerat hela bilsportverksamheten inklusive i motion 965 1971 omtalade ”rallytävlingar och liknande”. Denna utredning har allsidigt belyst för- och nackdelar och lämnat klara direktiv för tillståndsgivning m. m.

Mot bakgrunden av ovanstående föreslår därför KAK att rubricerade motion överlämnas till den pågående utredningen rörande tillstånd för motortävlingar.

Motormännens riksförbund (20.4.1971)

M har för sin del alltid hävdad, att hastighetstävlingar med motorfordon ej bör äga rum på allmän väg. I motionen nämnda "motortävlingar av typ rally och liknande" behöver emellertid ej alltid vara hastighetstävlingar. De är ofta turist- och propagandatävlingar avseende bl. a. att utgöra en form av undervisning i trafiksäkerhet. Sådana tävlingar har enligt M:s uppfattning ofta ett stort berättigande och M hänvisar i denna fråga till bifogade remissvar¹ till Kommunikationsdepartementet den 14.10.1970 över "Förslag till anvisningar för prövning av ärenden rörande tillstånd till motortävlingar". M, som för sin del icke bedriver hastighetstävlingar, vill emellertid också påpeka, att i den mån dessa bedrivs på slutna banor eller på avlysta vägar (t e rallyn) synes de icke böra generellt i lag förbjudas.

Det finns därför många aspekter på denna fråga och M är ej berett tillstyrka åtgärder med så generell syftning, som motionen avser.

Motorförarnas Helykterhetsförbund (22.4.1971)

En arbetsgrupp inom rikspolisstyrelsen och statens vägverk framlade den 27 oktober 1969 ett förslag till anvisningar för prövningen av ärenden rörande tillstånd till motortävlingar. MHF avgav den 15 december samma år ett remissyttrande över detta förslag, vilket bilägges i kopia. Ett något reviderat förslag framlades av rikspolisstyrelsen den 1.7.1970 över vilket MHF även avgivit remissyttrande som i stort ansluter till det tidigare lämnade.

Betr. motionen vill MHF hänvisa till i bilagda yttrande¹ framförda synpunkter. Vi vill endast ytterligare understryka, att förbundet icke anordnar hastighetstävlingar. De tävlingsformer som bedrivs syftar till att öka deltagarnas trafikregelkunskaper och intresse för trafiksäkerhetsfrågor. Det är därför angeläget att dessa tävlingsformer icke sammanblandas med farttävlingar av i motionen beskriven art.

¹ Här ej bilagt